

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้โมเดลของ Bruner และการสอนตามปกติ โดยใช้เนื้อหาในหนังสือเรียนภาษาอังกฤษชุด On the Springboard ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเสร็จแล้ว นำคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการทดสอบก่อนเรียนและการทดสอบหลังเรียนของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมาวิเคราะห์เพื่อทดสอบความแตกต่างทางสถิติ โดยใช้ t-test ซึ่งจะนำเสนอตามลำดับดังนี้

4.1 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลการสอบหลังเรียน และคะแนนผลการสอบก่อนเรียนของกลุ่มทดลอง ในแต่ละทักษะและรวมทั้ง 4 ทักษะ

4.2 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลการสอบหลังเรียน และคะแนนผลการสอบก่อนเรียนของกลุ่มควบคุม ในแต่ละทักษะและรวมทั้ง 4 ทักษะ

4.3 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลการสอบก่อนเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

4.4 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลการสอบหลังเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

4.5 การทดสอบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

4.6 การอภิปรายผลการวิจัย

4.1 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลการสอบหลังเรียน และคะแนนผลการสอบก่อนเรียน ของกลุ่มทดลอง ในแต่ละทักษะและรวมทั้ง 4 ทักษะ

การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลการสอบหลังเรียนและก่อนเรียนของกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้โมเดลของ Bruner ในแต่ละทักษะ และรวมทั้ง 4 ทักษะ ผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่า t (t-test) ของผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลการสอบหลังเรียนและคะแนนผลการสอบก่อนเรียนของกลุ่มทดลอง

ทักษะ	ผลการสอบหลังเรียน		ผลการสอบก่อนเรียน		ค่า t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
การฟัง	16.1429	2.290	5.400	2.117	10.55*
การพูด	15.0286	2.281	3.8857	2.763	37.64*
การอ่าน	23.9714	4.817	3.0000	2.072	25.28*
การเขียน	17.3714	3.843	6.8286	2.854	13.90*
รวม	66.5143	11.683	19.1143	6.637	29.54*

* $P < .05$

จากตารางพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลการสอบก่อนเรียน และคะแนนผลการสอบหลังเรียน ในแต่ละทักษะ คือ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และรวมทั้ง 4 ทักษะ ของนักเรียนกลุ่มทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยคะแนนผลการสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นั้นแสดงว่า การสอนโดยใช้รูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้โมเดลของ Bruner ช่วยให้นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้นกว่าเดิมในทุกทักษะ

4.2 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลการสอบหลังเรียน และคะแนนผลการสอบก่อนเรียน ของกลุ่มควบคุม ในแต่ละทักษะและรวมทั้ง 4 ทักษะ

การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลการสอบหลังเรียนและก่อนเรียนของกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามปกติ ในแต่ละทักษะ และรวมทั้ง 4 ทักษะ ผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่า t (t-test) ของผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลการสอบหลังเรียน และคะแนนผลการสอบก่อนเรียนของกลุ่มควบคุม

ทักษะ	หลังเรียน		ก่อนเรียน		ค่า t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
การฟัง	11.6757	3.916	6.5946	1.978	8.10*
การพูด	15.1081	2.932	3.9459	2.778	33.60*
การอ่าน	23.2703	4.903	3.5135	2.009	28.31*
การเขียน	15.4054	4.734	7.5135	2.745	8.65*
รวม	65.4595	14.319	21.5676	5.505	23.14*

* $P < .05$

จากตารางที่ 8 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลการสอบก่อนเรียนและคะแนนผลการสอบหลังเรียน ในแต่ละทักษะคือ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และรวมทั้ง 4 ทักษะ ของนักเรียนกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยคะแนนผลการสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นั้นแสดงว่าการสอนตามปกติโดยใช้หนังสือเรียนชุด On the Springboard ช่วยให้นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้นกว่าเดิมทุกทักษะ

4.3 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลการสอบก่อนเรียน (pre-test) ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลการสอบก่อนเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในแต่ละทักษะ และรวมทั้ง 4 ทักษะ ผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่า t (t-test) ของผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลการสอบก่อนเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ทักษะ	กลุ่มทดลอง (n = 35)		กลุ่มควบคุม (n = 37)		ค่า t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
การฟัง	5.400	2.117	6.5946	1.978	2.47*
การพูด	3.8857	2.763	3.9459	2.778	0.09
การอ่าน	3.000	2.072	3.5135	2.009	1.07
การเขียน	6.8286	2.854	7.5135	2.745	1.04
รวม	19.1143	6.637	21.5676	5.505	1.71

* P<.05

จากตารางที่ 9 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลการสอบก่อนเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในทักษะการฟังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในทักษะการพูด การอ่าน การเขียน และรวมทั้ง 4 ทักษะไม่แตกต่างกัน นั้นแสดงว่านักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีพื้นฐานก่อนการทดลองแตกต่างกันในทักษะการฟัง โดยที่กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนผลการสอบก่อนเรียนในทักษะการฟังสูงกว่ากลุ่มทดลอง ส่วนทักษะการพูด การอ่าน การเขียน และทักษะรวมไม่แตกต่างกันก่อนเริ่มทดลอง

4.4 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนน ผลการสอบหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลการสอบหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในแต่ละทักษะ และรวมทั้ง 4 ทักษะ ผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่า t (t-test)

ของผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลการสอบหลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ทักษะ	กลุ่มทดลอง (n=35)		กลุ่มควบคุม (n=37)		ค่า t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
การฟัง	10.1429	2.290	11.6757	3.916	2.01*
การพูด	15.0286	2.281	15.1081	2.932	0.13
การอ่าน	23.9714	4.817	23.2763	4.903	0.61
การเขียน	17.3714	3.843	15.4054	4.734	1.93*
รวม	66.5143	11.683	65.4595	14.319	0.34

* $P < .05$

จากตารางที่ 10 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนผลการสอบหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในทักษะการฟังและทักษะการเขียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยในทักษะการฟังสูงกว่า แต่กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยในทักษะการเขียนสูงกว่า ส่วนทักษะการพูดทักษะการอ่าน และคะแนนรวมทั้ง 4 ทักษะ ไม่แตกต่างกัน

แสดงว่าหลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง มีผลการเรียนแตกต่างกันในทักษะการฟังและทักษะการเขียน แต่ไม่แตกต่างกันในทักษะการพูด การอ่าน และผลรวมทั้ง 4 ทักษะ

4.5 การทดสอบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การทดสอบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(ผลต่างระหว่างคะแนนสอบหลังเรียนและก่อนเรียน) ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในแต่ละทักษะ และรวมทั้ง 4 ทักษะ ผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนนักเรียน (n) ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่า t (t-test) ของผลการทดสอบเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ทักษะ	กลุ่มทดลอง (n=35)		กลุ่มควบคุม (n=37)		ค่า t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
การฟัง	4.7429	2.661	5.0811	3.818	0.43
การพูด	11.1429	1.751	11.1622	2.021	0.04
การอ่าน	20.9714	4.908	19.7568	4.245	1.12
การเขียน	10.5429	4.488	7.8919	5.552	2.22*
รวม	47.400	9.494	43.8919	11.539	1.40

* $P < .05$

จากตารางที่ 11 พบว่า ค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันเฉพาะในทักษะการเขียน ส่วนทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และคะแนนรวมทั้ง 4 ทักษะไม่แตกต่างกัน

นั่นแสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้โมเดลของ Bruner และการสอนตามปกติในหนังสือเรียนชุด On the Springboard แตกต่างกันเฉพาะในทักษะการเขียน แต่ไม่แตกต่างกันในทักษะ การฟัง การพูด การอ่าน และผลรวมทั้งข้อ 4 ทักษะ

4.6 การอภิปรายผลการวิจัย

จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้โมเดลของ Bruner ที่พัฒนาขึ้นกับนักเรียนที่เรียนตามปกติโดยใช้หนังสือเรียนชุด On the Springboard ปรากฏว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษแตกต่างกันเฉพาะทักษะการเขียน แต่ไม่แตกต่างกันในทักษะการฟัง การพูด การอ่านและผลรวมทั้ง 4 ทักษะ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน ผู้วิจัยจึงขออภิปรายผลดังนี้

4.6.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันอาจเป็นเพราะ

1. รูปแบบการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้โมเดลของ Bruner ที่พัฒนาขึ้น จากการรวมแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นการสื่อสารกับแนวคิดที่เน้นความรู้ความเข้าใจกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ภาษา เสริมด้วยแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้โมเดลของ Bruner เป็นแนวความเชื่อใหม่ที่เชื่อว่า ถ้าให้นักเรียนได้เรียนรู้กฎเกณฑ์ไวยากรณ์อย่างแจ่มชัด แล้วจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกใช้ความรู้ทางภาษานั้นเพื่อการสื่อสารมากเพียงพอ นักเรียนจะสามารถพัฒนาการใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่วและเหมาะสม

ดังนั้นผู้วิจัยจึงปรับปรุง แนวการจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารปกติ ซึ่งมีขั้นตอนการสอน 3 ขั้นตอน ดังนี้ คือ ขั้นนำเสนอเนื้อหาภาษา ขั้นฝึกความคล่องและขั้นฝึกใช้ภาษาสื่อสาร ให้เป็นรูปแบบการสอนใหม่ที่เน้นนำเสนอเนื้อหาภาษาที่เป็นไวยากรณ์ โดยใช้เทคนิคกระบวนการเรียนรู้โมเดลของ Bruner เป็นสื่อการเรียนรู้ แล้วจัดกิจกรรมการฝึกความคล่อง และฝึกใช้ภาษาสื่อสารโดยใช้กิจกรรมเดียวกันกับการสอนตามปกติ

รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นมีขั้นตอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การนำเสนอเนื้อหาภาษา มุ่งนำเสนอเนื้อหาที่เป็นไวยากรณ์และกฎเกณฑ์ภาษาที่ปรากฏในรูปแบบภาษาที่ต้องใช้สื่อสาร โดยใช้กระบวนการเรียนรู้โมเดลของ Bruner (Joyce and Weil, 1986; อ้างถึงในสุภาดิณี สุภธีระ, 2534) 3 ขั้นตอนดังนี้

- **ขั้นเสนอข้อมูลและระบุโมเดล**

ครูเสนอตัวอย่างของโมเดลทางภาษาที่ต้องการสอน พร้อมระบุว่าตัวอย่างที่ "ใช่" และ "ไม่ใช่" ของโมเดลสลับกันอย่างเป็นระบบ นักเรียนศึกษาเปรียบเทียบลักษณะตัวอย่างที่ "ใช่" เพื่อค้นหาลักษณะร่วม และเทียบเคียงลักษณะร่วมของตัวอย่าง "ใช่" กับลักษณะเฉพาะของตัวอย่าง "ไม่ใช่" เพื่อค้นหาลักษณะเฉพาะของโมเดล

- ขั้นตอนทดสอบการเรียนรู้โมเมติ

- ครูตรวจสอบการเรียนรู้โมเมติของนักเรียน โดยให้นักเรียนแสดงพฤติกรรม 3 พฤติกรรม ดังนี้ คือ
1. การให้นักเรียนระบุตัวอย่างเอง โดยครูเสนอตัวอย่างเพิ่มจากชั้นที่ 1 แต่ไม่ระบุว่าเป็นตัวอย่าง "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" นักเรียนใช้เกณฑ์ที่เรียนรู้จากขั้นตอนที่ 1 ระบุคำตอบ
 2. การให้นักเรียนอธิบายลักษณะเฉพาะของมโนเมติ โดยครูถามให้นักเรียนอธิบายลักษณะเฉพาะของมโนเมติที่นักเรียนเรียนรู้
 3. การให้นักเรียน ยกตัวอย่าง "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" ของมโนเมติเอง โดยครูให้นักเรียนอาสาสมัคร และครูสุ่มเรียกทดสอบตามเป้าหมายที่ครูกำหนดไว้

- ขั้นตอนวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การคิด

ขั้นนี้ไม่มีจุดมุ่งหมายเกี่ยวกับการสอนภาษาโดยตรง แต่เป็นกิจกรรมพัฒนาระบวนการคิดและกระบวนการเรียนรู้โมเมติ โดยครูตั้งคำถามให้นักเรียนวิเคราะห์วิธีค้นพบความรู้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นหาความรู้ในการเรียนครั้งต่อไป

จากกิจกรรมการนำเสนอเนื้อหาภาษาตามรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น เฉพาะกระบวนการเรียนรู้โมเมติขั้นเสนอข้อมูลและระบุโมเมติกับขั้นตอนทดสอบการเรียนรู้โมเมติ ผู้วิจัยสังเกตพบว่า นอกจากนักเรียนจะได้เรียนรู้โมเมติเฉพาะของไวยากรณ์ที่ต้องการแล้ว นักเรียนยังได้ประสบการณ์ในการฟัง การพูด การอ่านภาษาอังกฤษระดับหน่วยย่อยจากเทคนิควิธีเสนอตัวอย่างของครูและจากกิจกรรมยกตัวอย่างเองของนักเรียน กล่าวคือ ในการเสนอตัวอย่าง ครูจะเสนอบัตรคำ บัตรภาพ หรือแถบประโยคตัวอย่าง แล้วอ่านข้อความในบัตรให้ตัวอย่างนักเรียนฟัง นักเรียนสังเกตรูปแบบการเขียน และการอ่านบ่อย ๆ ทำให้เกิดความคุ้นเคยกับทำนองเสียง (Intonation) และการเน้นเสียงในคำ (Stress) ส่วนในการยกตัวอย่างของมโนเมติเองนักเรียนได้มีประสบการณ์ในการผลิตภาษาตามรูปแบบที่กำหนดบ่อย ๆ จึงได้ประสบการณ์ในการฟัง พูด อ่านภาษาอังกฤษระดับหน่วยย่อยอันเป็นพื้นฐานในการฝึกทักษะการฟัง การพูด และการอ่านเพื่อการสื่อสารในขั้นต่อไป

ส่วนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามปกติ โดยใช้สื่อภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา On the Springboard การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในขั้นนี้ เริ่มจากการให้นักเรียนดูรูปภาพและฟังเรื่องราวในการ์ตูนเรื่อง The Fantastic Nemo จากเทปเพื่อให้นักเรียนรับรู้เนื้อหาภาษาจากการสื่อความหมาย ครูตรวจสอบการรับรู้เนื้อหาภาษาของนักเรียนได้ด้วยการถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ถ้านักเรียนตอบได้ แสดงว่านักเรียนรับรู้แล้ว ครูจะไม่ใช้เวลาในขั้นนี้มากนัก ถ้านักเรียนตอบไม่ได้หรือไม่ตอบ ครูให้นักเรียนดูภาพและชักชวนให้สังเกตเหตุการณ์ในแต่ละภาพอีกครั้ง พร้อมกับอ่านคำพูดของตัวละคร ให้นักเรียนฟังจนกระทั่งนักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่อง

หลังจากนั้นครูยกคำพูดของตัวละคร หรือประโยคที่ปรากฏในเรื่อง มาเขียนบนกระดาน กระตุ้นให้สังเกตลักษณะของประโยคนั้น โดยใช้คำถามที่มีจุดประสงค์เฉพาะ

1. "ประโยคนี้อันใดตัวละครใดพูด" เพื่อให้ นักเรียนระลึกถึงบริบทของภาษา
2. "ตัวละครนั้นพูดอย่างไร" เพื่อให้ นักเรียนออกเสียงประโยคให้ครูฟังว่านักเรียนรับรู้เกี่ยวกับการออกเสียงถูกต้องหรือไม่
3. "ทำไมตัวละครจึงพูดประโยคนี" เพื่อให้ นักเรียนแสดงความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์เชิงหน้าที่ภาษาของประโยคนั้น

4. "นักเรียนสังเกตว่า รูปแบบของประโยคนี มีลักษณะสำคัญอะไรบ้าง" เพื่อให้ นักเรียนพิจารณาโครงสร้างของประโยค ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เรียนรู้ไวยากรณ์ภาษาจากประโยคที่เสนอ จากกิจกรรมการนำเสนอเนื้อหาภาษา ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ตามสอนปกตินี้ นักเรียนได้รับรู้เกี่ยวกับความหมาย เสียง จุดประสงค์เชิงหน้าที่ภาษา และรูปแบบของภาษา ที่จะต้องเรียนรู้และฝึกใช้สื่อสารในขั้นต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การฝึก : (Practice)

จุดประสงค์ในการสอนภาษาอังกฤษขั้นนี้ คือเป็นการฝึกให้นักเรียนจำรูปแบบภาษาที่เรียนใหม่ ให้ถูกต้องคล่องแคล่ว และแม่นยำ

ในรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น นักเรียนใช้เวลาในการฝึกขั้นนี้ไม่มากเนื่องจากได้เรียนรู้ และจำรูปแบบภาษาชัดเจนจากขั้นเสนอเนื้อหาภาษาตามกระบวนการเรียนรู้โมเดลของ Bruner แล้ว

ส่วนการสอนตามปกติ ส่วนใหญ่ใช้เวลาในขั้นนี้มากกว่าการสอนของกลุ่มทดลอง เพราะเป็นขั้นที่นักเรียนจำเป็นต้องได้รับข้อมูลทางภาษาเพียงพอต่อการเรียนรู้ จึงจะสามารถนำภาษาไปใช้สื่อสารในขั้นต่อไปได้ ถ้าเนื้อหาที่สอนเป็นไวยากรณ์ง่าย ๆ อาจใช้เวลาไม่มาก แต่ถ้าเนื้อหาภาษาที่สอนเป็นไวยากรณ์ที่ซับซ้อน ต้องการใช้อย่างข้อมูลทางภาษาในการฝึกมาก ต้องใช้เวลาฝึกมาก ครูใช้การสังเกตการร่วมกิจกรรมประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นเกณฑ์ตัดสินว่าจะฝึกมาก หรือน้อยเพียงไร

ขั้นตอนที่ 3 การใช้ภาษาสื่อสาร (Production)

จุดประสงค์ของการสอนภาษาอังกฤษขั้นนี้ คือ การให้โอกาสนักเรียนใช้ภาษาสื่อสารตามจุดประสงค์ของการใช้ภาษาอย่างอิสระ โดยใช้กิจกรรมหลาย ๆ รูปแบบให้นักเรียนใช้ภาษาสื่อสารให้มาก เพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์การใช้ภาษาในชั้นเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ในการวิจัยครั้งนี้ นักเรียนกลุ่มทดลองมีเวลาฝึกการสื่อสารไม่มาก มีโอกาสฝึกสื่อสารในชั้นเรียนเฉพาะการฟังและการพูด ส่วนการอ่านและเขียนให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเป็นการบ้าน ครูตรวจแบบฝึกหัดและให้ข้อมูลย้อนกลับในชั่วโมงต่อไป

ส่วนการสอนตามปกติ พบว่า นักเรียนกลุ่มควบคุมมีเวลาสำหรับการฝึกสื่อสารเหมือนกับกลุ่มทดลอง คือ นักเรียนได้ฝึกฟังพูดในชั้นเรียน และทำแบบฝึกหัดทักษะการอ่านและเขียนเป็นการบ้านเช่นเดียวกัน

ดังนั้น จะเห็นว่าการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนเพื่อการสื่อสารที่เสริมกระบวนการเรียนรู้โมเดลของ Bruner และการสอนตามปกติโดยใช้หนังสือเรียนชุด On the Springboard มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษา และพัฒนาทักษะภาษาในการฟัง การพูด และการอ่านไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มทดลองได้ฝึกทักษะภาษาระดับหน่วยย่อย แล้วนำไปใช้สื่อความหมายในชั้นฝึกสื่อสาร ส่วนกลุ่มควบคุมฝึกทักษะสัมพันธ์จากกระบวนการเรียน การสอน เพื่อสื่อสารโดยตรง จึงทำให้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในทักษะ การฟัง การพูดและการอ่านไม่แตกต่างกัน

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยรวม วิธีสอนทั้งสองวิธีมีขั้นตอนการสอนภาษาอังกฤษทั้ง 3 ขั้น เหมือนกัน แต่กิจกรรมในแต่ละขั้นการเสนอเนื้อหาแตกต่างกัน ไม่ทำให้ผลการเรียนหรือโอกาสที่จะได้รับประสบการณ์และภาษาแตกต่างกัน แต่การใช้เวลาในแต่ละขั้นตอนแตกต่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้น Practice กล่าวคือ การสอนตามรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นใช้เวลาในขั้นนำเสนอเนื้อหาภาษามาก แต่ใช้เวลาในขั้นฝึกความคล่องน้อย ส่วนการสอนตามปกติใช้เวลาในขั้นนำเสนอเนื้อหาภาษาน้อย แต่ต้องใช้เวลาในขั้นฝึกความคล่องมากจึงจะช่วยให้ นักเรียนได้รับข้อมูลภาษาเพียงพอสำหรับการใช้ภาษาสื่อสาร แต่ในขั้นใช้ภาษาสื่อสารวิธีสอนทั้งสองวิธี มีเวลาฝึกไม่แตกต่างกัน

ดังนั้นจึงเห็นว่า วิธีสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เสริมหรือไม่เสริมกระบวนการเรียนรู้โมเดลของ Bruner มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยรวมไม่แตกต่างกัน

4.6.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษในทักษะการเขียนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการที่จะเขียนเพื่อสื่อความหมายได้นั้นนักเรียนต้องมีความรู้ทั้งในเรื่องความหมาย ไวยากรณ์ และอักษรวิธี สามารถจำความรู้มาใช้ให้ถูกต้องตามสถานการณ์ และมีทักษะในการเขียน

วิธีสอนทั้งสองวิธี มีลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะดังกล่าวเหมือนกัน แต่การสอนโดยใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น เน้นสอนไวยากรณ์โดยเฉพาะ จึงทำให้สามารถพัฒนาการเขียนได้ดีกว่าในระยะเวลาเท่ากัน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ Jerome Bruner

(อ้างในมาลินี จุฑะพ, 2537:124) ที่ว่า "กระบวนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนเรียนได้ผลดีในระยะสั้น คือการสอนแก่นหรือสาระของวิชานั้น ๆ"

4.7 ข้อสังเกตจากการวิจัย

1. ในการเสนอตัวอย่างที่ "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" ของมโนคติในชั้นเสนอข้อมูลและระบบมโนตินั้น พบว่า ชนิดของตัวอย่าง "ไม่ใช่" ที่ทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้เร็ว คือ ตัวอย่างที่เป็นความรู้เดิม ดังนั้นในการใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น ต้องเน้นการทบทวนความรู้เดิมที่สัมพันธ์กับความรู้ใหม่ ใช้ความรู้เดิมนั้นมาเป็นตัวอย่าง "ไม่ใช่" เพื่อให้นักเรียนสังเกตเห็นความแตกต่างของตัวอย่าง "ใช่" และ "ไม่ใช่" ได้ง่ายและช่วยให้นักเรียนเรียนรู้มโนคติได้เร็วขึ้น

2. ในการทดสอบการเรียนรู้มโนคติที่นักเรียนไม่สามารถยกตัวอย่าง (ใช่-ไม่ใช่) ด้วยการพูด เช่น มโนคติเรื่องตัวอักษรแบบตัวเขียน ผู้วิจัยได้เสนอตัวอย่าง "ใช่ - ไม่ใช่" ที่เป็นตัวอักษรตัวเขียน สลับกับตัวพิมพ์ทั้ง 26 ตัว ติดบนกระดานให้นักเรียนพิจารณา แล้วเก็บบัตรตัวอย่างนั้นใส่รวมกันในกล่อง แล้วทดสอบการเรียนรู้มโนคติโดยการสุ่มหยิบบัตรตัวอย่างเดิมขึ้นมาเสนอและถามนักเรียนว่าเป็นตัวอย่าง "ใช่หรือไม่ใช่" ให้นักเรียนระบุตัวอย่าง ส่วนการทดสอบการเรียนรู้ด้วยการให้นักเรียนยกตัวอย่างเองนั้น ครูให้นักเรียนมาเลือกหยิบบัตร ตัวอย่าง "ใช่ - ไม่ใช่" ตามคำสั่งครู

3. เนื้อหาบางเรื่องในสื่อ On the Springboard เป็นเนื้อหาที่สื่อความหมายโดยนัย เช่น These eggs are good. บอกความรู้สึกชอบ ไม่ชอบ เป็นเรื่องที่ต้องเสนอตัวอย่างด้วยรูปภาพที่สื่อความรู้สึกชอบ/ไม่ชอบอย่างชัดเจน ครูควรเน้นให้นักเรียนพิจารณาภาพประกอบคำ adjective ในประโยคจึงจะสามารถเรียนรู้มโนคติของเรื่องนี้ได้เร็วขึ้น

4. เมื่อเริ่มทดลองสอนชั่วโมงแรก พบว่า นักเรียนกลุ่มอ่อนมีความวิตกกังวลในการเรียนสูง เพราะไม่คุ้นเคยกับกระบวนการเรียนการสอนที่กำลังใช้ จนไม่มีสมาธิในการพิจารณาตัวอย่างและไม่ตอบสนองต่อกิจกรรมทดสอบการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้เปลี่ยนเทคนิคการนำเสนอตัวอย่างด้วยการให้นักเรียนบันทึกสมมุติฐานเกี่ยวกับมโนคติของตัวอย่างแต่ละคู่ และบันทึกการระบุตัวอย่างในชั้นทดสอบการเรียนรู้ลงในแบบบันทึกที่ผลิตขึ้น ใช้วิธีนี้ 2-6 แผนการสอน พบว่านักเรียนกล้าตอบสนองการทดสอบการเรียนรู้มโนคติมากขึ้น

5. ในการวิจัยครั้งนี้ มีเนื้อหาประกอบด้วย คำศัพท์ กฎการอ่านออกเสียงและโครงสร้างไวยากรณ์ พบว่าเนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับการใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นมากที่สุด คือ เนื้อหาที่เป็นโครงสร้างไวยากรณ์ เพราะเป็นเนื้อหาที่มีมโนคติชัดเจน มีตัวอย่างหลากหลาย เป็นการยากแก่การพูดอธิบายมโนคติการเสนอตัวอย่างเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ในเนื้อหาประเภทนี้มากและที่ชัดเจนที่สุด

6. ในการสังเกตการพัฒนากระบวนการคิด พบว่านักเรียนสามารถอธิบายวิธีคิดแลกเปลี่ยนกันได้ใน การเรียนการสอนชั่วโมงที่ 4 - 5 และนักเรียนส่วนมากสะท้อนว่า กิจกรรมวิเคราะห์ ยุทธศาสตร์การคิด ทำให้นักเรียนรู้แนวทางในการสังเกตลักษณะเฉพาะของตัวอย่างและค้นพบ มโนคติ ดังนั้นในแผนการสอนชุดหลัง ๆ นักเรียนจะเรียนรู้ได้เร็วและใช้เวลาในการเรียนรู้มโนคติน้อย ทำให้มีเวลาเหลือสำหรับการสื่อสารมากขึ้น